



BOFIT

VENÄJÄ

-TIETOISKU

Ajankohtaisia teemoja Venäjän
taloudesta ja talouspolitiikasta



BOFIT Venäjä-tietoisku

Koronakuopasta ylös

Ohjelma

1991–2021
BOFIT
30 YEARS

Twitterissä
keskustelua voi
käydä hashtagilla
#venäjätietoisku

Tilaisuuden puheenjohtaja:

Laura Solanko, vanhempi neuvonantaja, BOFIT (@LSolanko)

- 14:00** Tilaisuuden avaus
- 14.05** Venäjän talous – näkymää lähiaikoihin
Vesa Korhonen, vanhempi ekonomisti, BOFIT
- 14.25** Vaisuun vai vahvaan kasvuun? Koronan koettelema Venäjä
ulkomaisten yritysten silmin
Jari Jumpponen, Moskovan-edustuston päällikkö, East Office
(@JariJumpponen)
- 14.45** Kysymyksiä ja keskustelua
- 15.00** Rakenneuudistukset ja Venäjän pitkän aikavälin kasvu
likka Korhonen, tutkimuspäällikkö, BOFIT (@likkaKorhonen)
- 15:20** Kysymyksiä ja keskustelua

BOFIT
VENÄJÄ
-TIETOISKU

Ajankohtaisia teemoja Venäjän
taloudesta ja talouspolitiikasta



Venäjän talous – näkymää lähiaikoihin

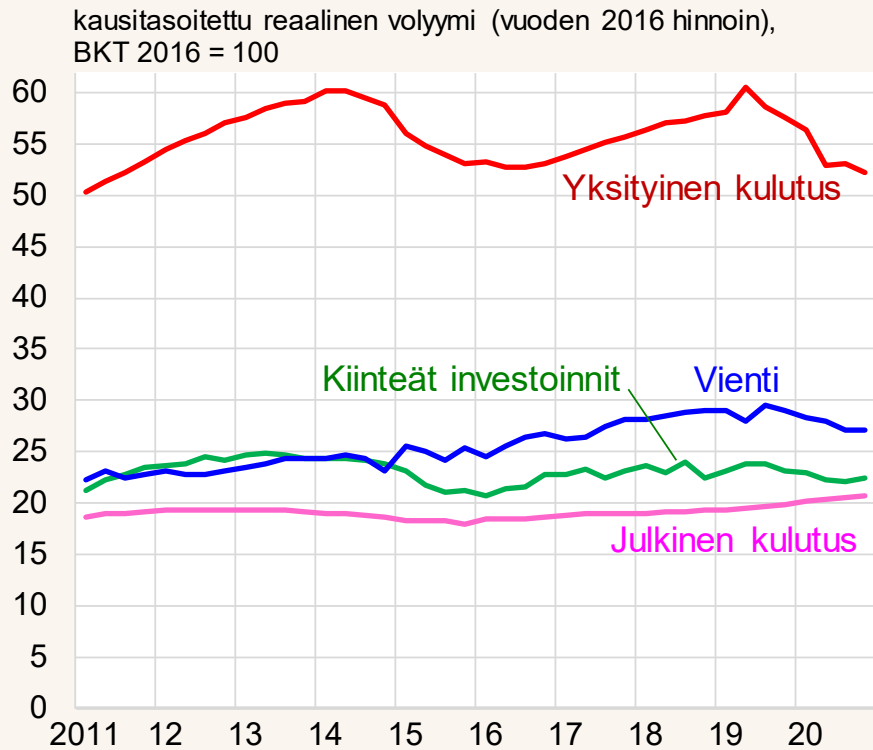
Vesa Korhonen
Suomen Pankin nousevien talouksien tutkimuslaitos (BOFIT)



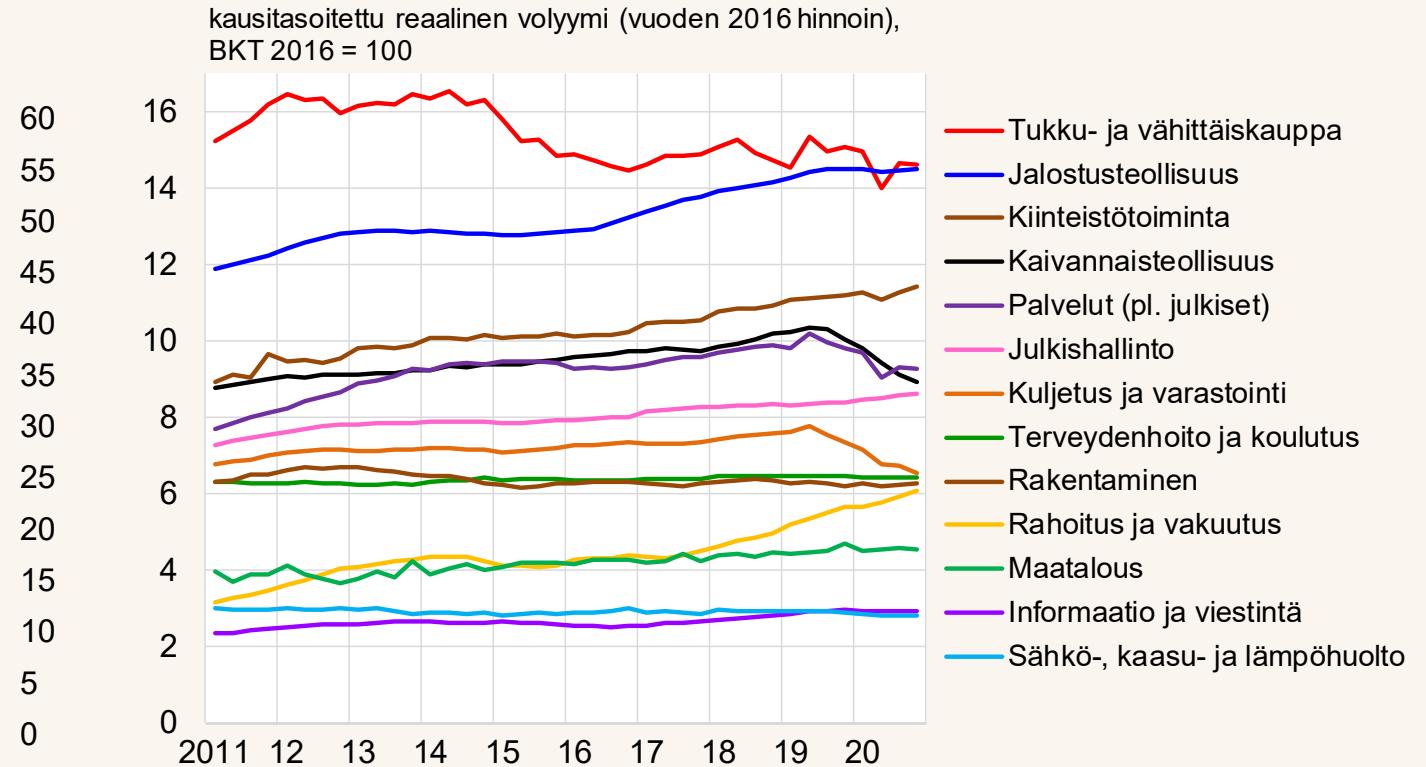
Talous supistui vain 3 % 2020, vaikka tuli 3 iskua: korona saapui ja johti rajoitukseen, öljyn hinta putosi, OPEC+-sopimus vähensi öljyn tuotantoa

Kotimainen kysyntä väheni tuntuvasti, kotitalouksien kulutus ja investoinnit entistä matalammalla. Viennin määrä pienentyi pitkästä ajasta, öljyllä iso vaikutus. 4 sektoria luisui.

BKT: kysyntä



BKT: tuotanto





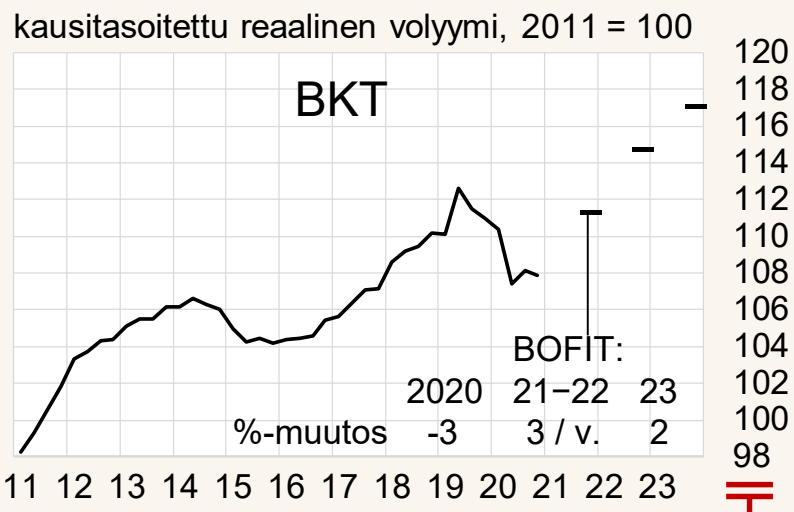
Talouden eri sektorit elpyneet vaihtelevasti, kevään 2020 matalat tasot tuottavat pian Venäjälläkin suuria vuosikasvulukuja

Talouden keskeisten sektoreiden tuotannon muutos

BKT 1Q21
-1 %
vuoden-
takaisesta



Ennuste 2021–23



Keskeisissä ennusteissa BKT:n kasvu 2021–22 3–4 % vuodessa, sen jälkeen kasvu hidastuu. Luonnollisesti suuria ennusteriskejä, etenkin korona.

BOFIT – keskeisiä oletuksia:

Korona & rajoitukset poistuvat vuoteen 2022 tultaessa.

Öljyn hinta (futuuri) laskee lievästi: 2021 65\$, 2023 <60\$.

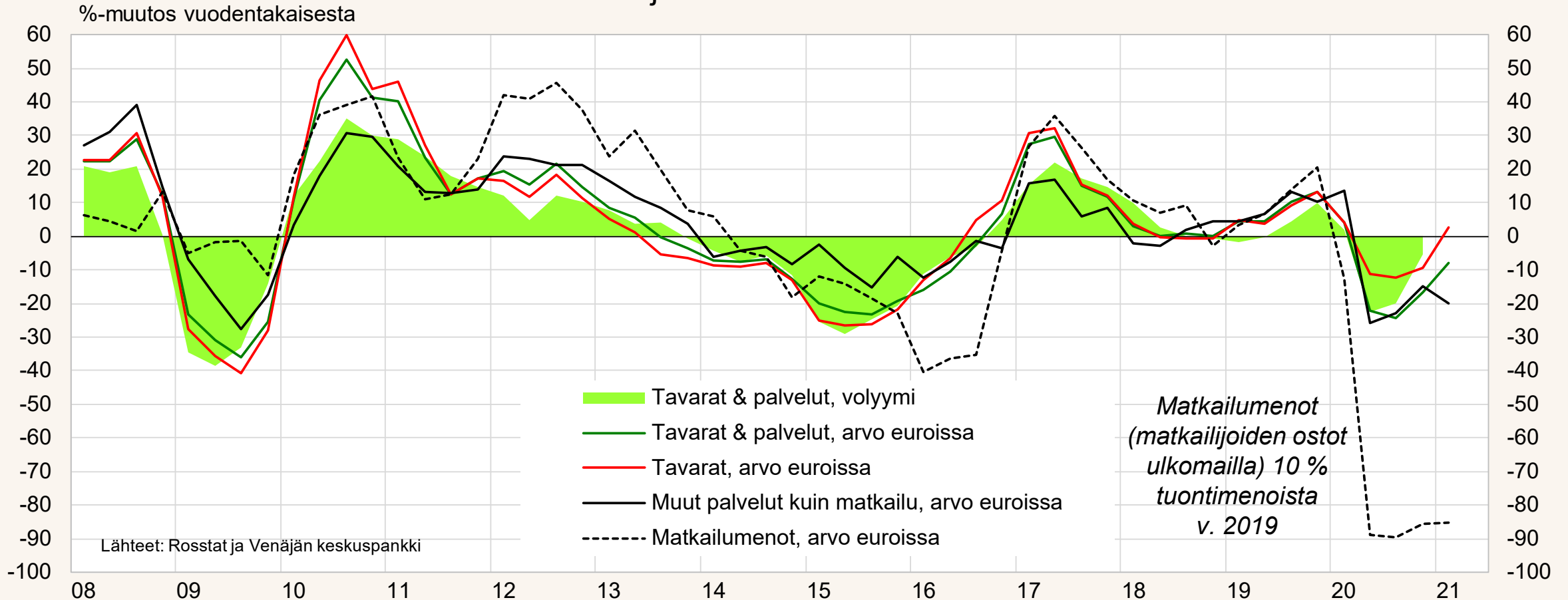
Julkisen talouden menoja vähennetään hieman.

Ei oleellisesti kasvuun vaikuttavia uudistuksia.



Kotimaisen kysynnän luisu ja koronarajoitukset iskivät tuontiin 2020. Tavaroiden tuonti jo elpynyt, matkailun paluun ajoittumisessa suuri epävarmuus.

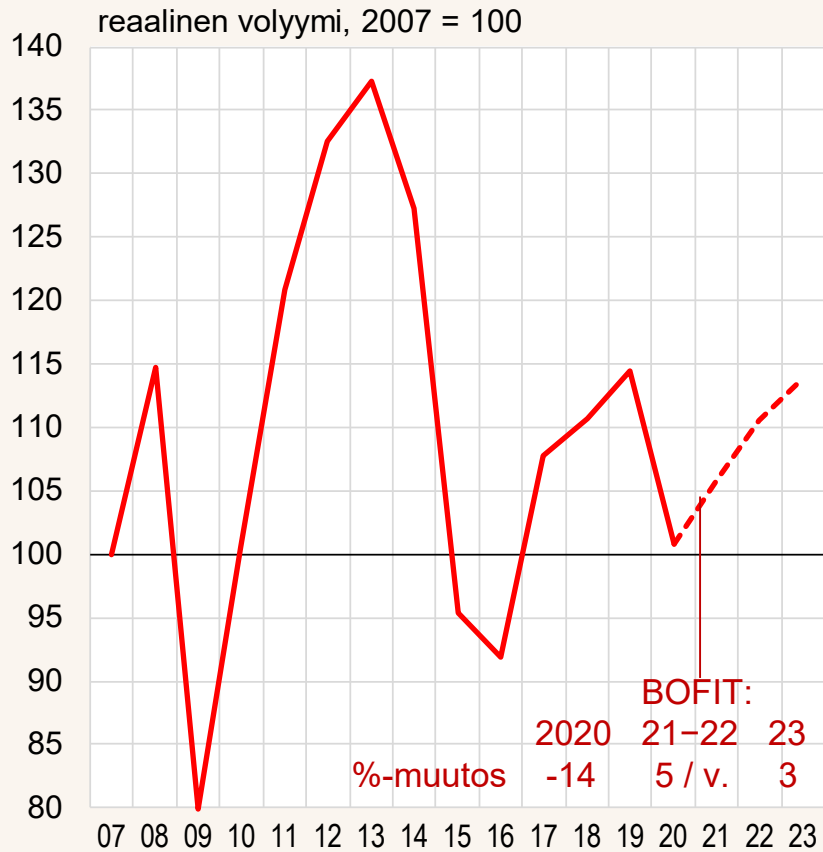
Venäjän tuonnin muutos



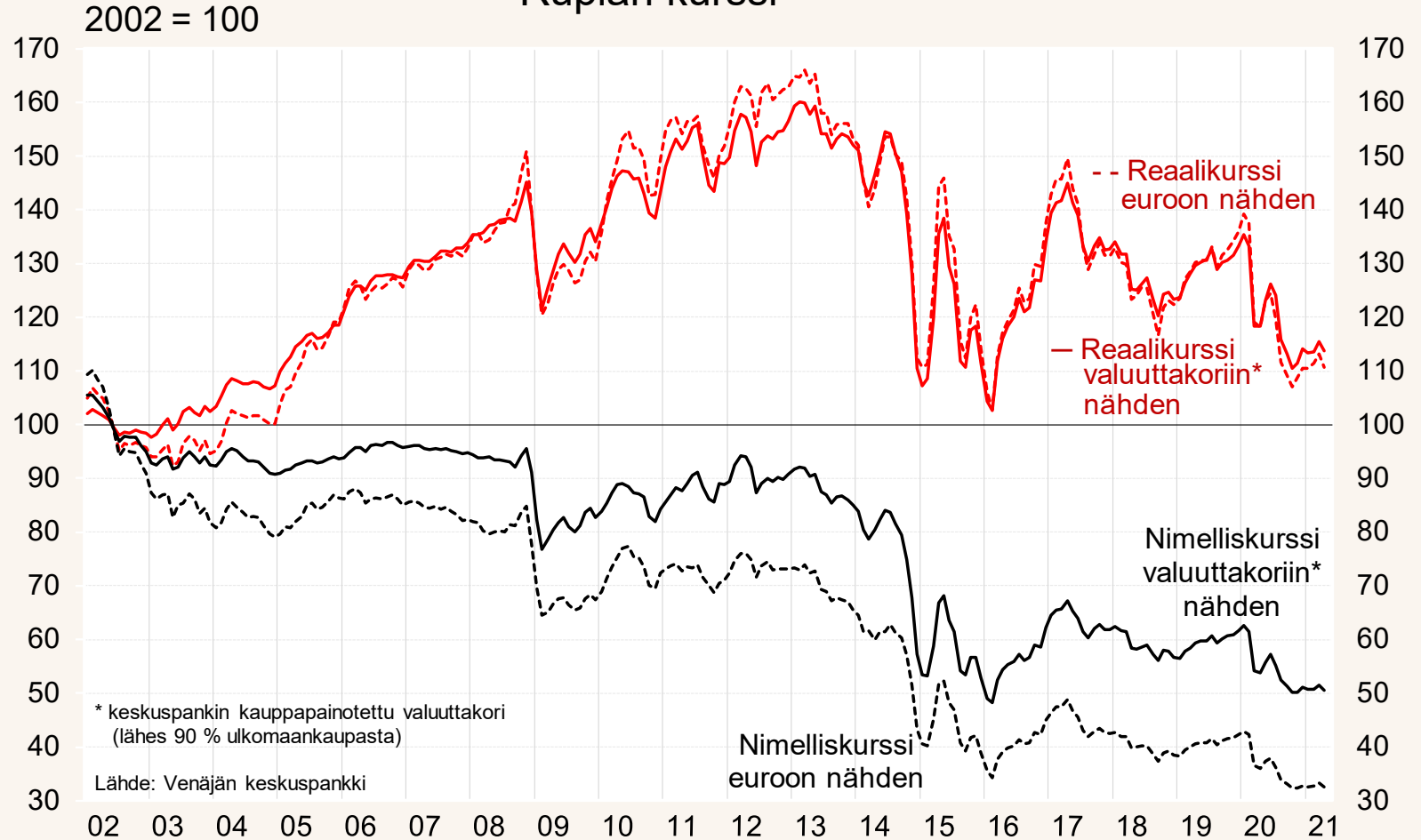


Tuonti on kovin matalalla etenkin siksi, että ruplan kurssi on alhaalla: tuonnin suhde BKT:hen ennallaan (1/5) 10 vuotta (muitakin tuonnin rajoitteita toki on)

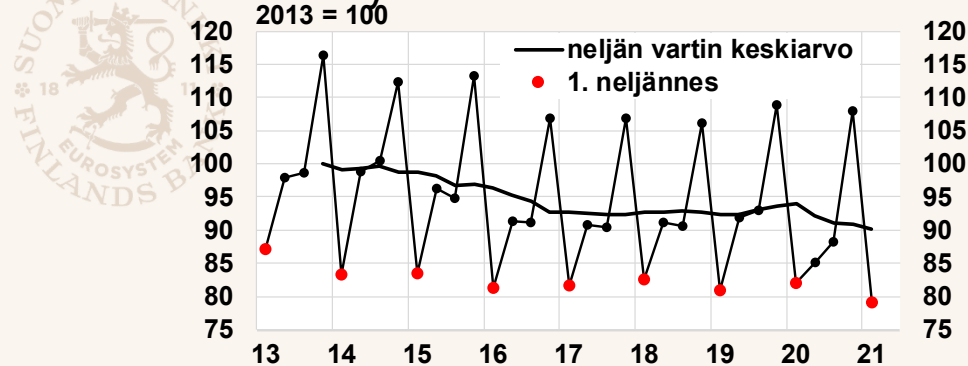
Venäjän tuonnin taso



Ruplan kurssi



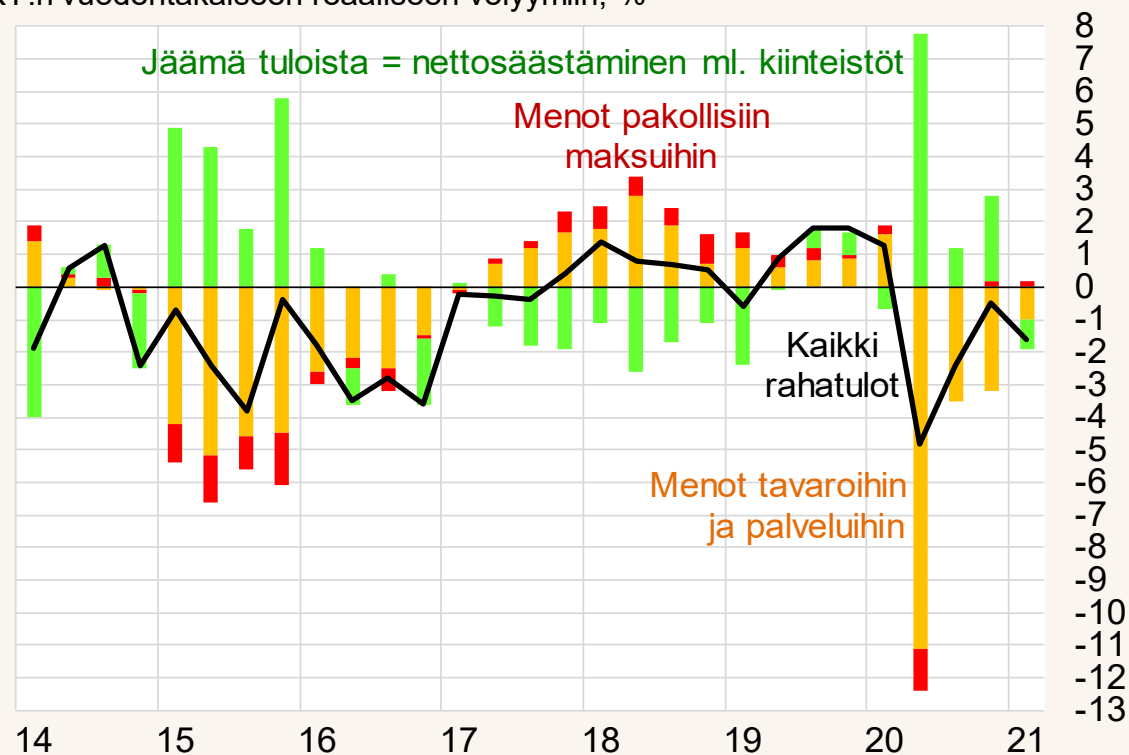
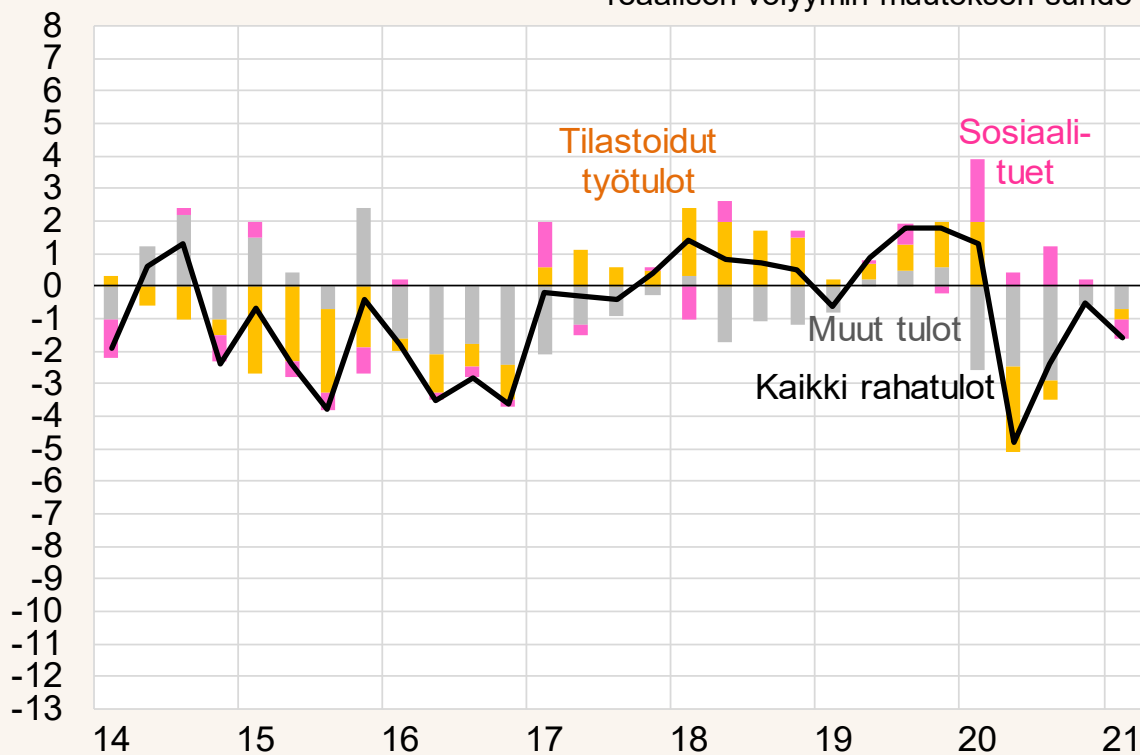
Kotitalouksien käytettävissä olevat reaalitytulot



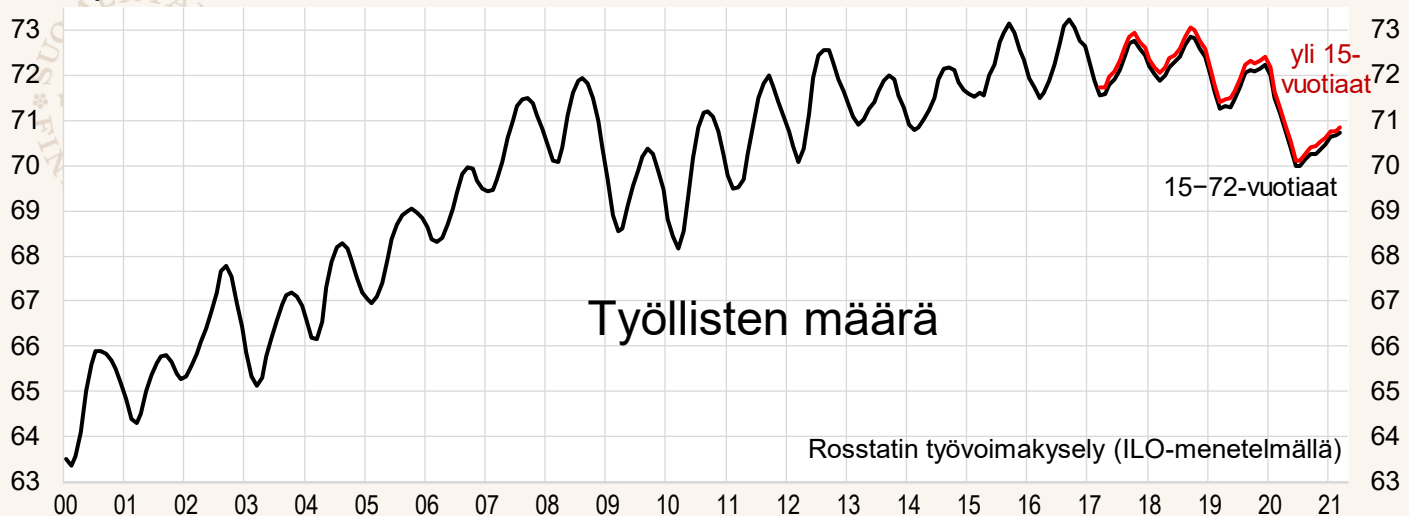
Kotitalouksien tulojen väheneminen jyrkentyi 2020, sosiaalitukia lisättiin. Kulutuksen putoamisen ohella varoja kertyi kotitalouksille – suuri epävarmuustekijä talouden elpymisessä.

Kotitalouksien tulojen ja menojen sekä niiden pääerien muutos

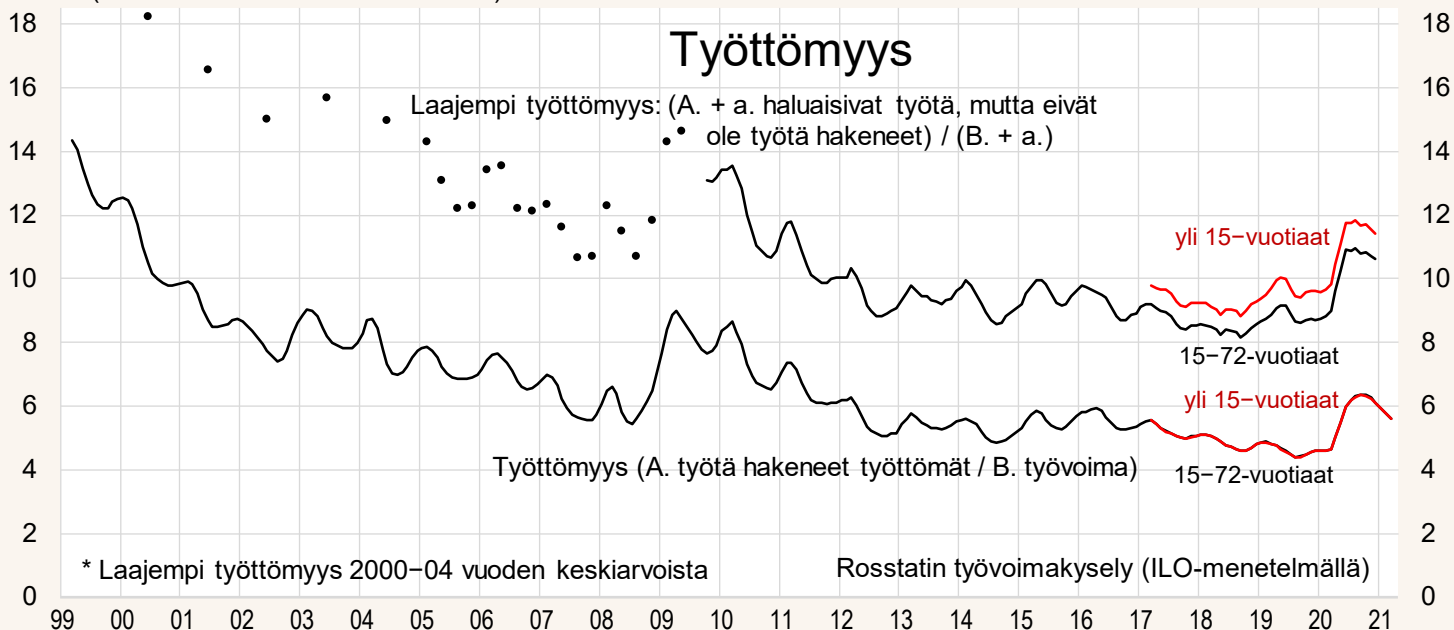
reaalisen volyymin muutoksen suhde BKT:n vuodentakaiseen reaaliiseen volyyymiin, %



miljoonaa henkilöä, kolmen kuukauden keskiarvo



% (kolmen kuukauden keskiarvoista*)



Työllisyydessä ja työttömyydessä isoja muutoksia 2020, palautumaan päin

Työttömyyskorvauksen ala- ja ylärajoja korotettiin reippaasti keväällä 2020 (joskin korvaus edelleen varsin pieni).

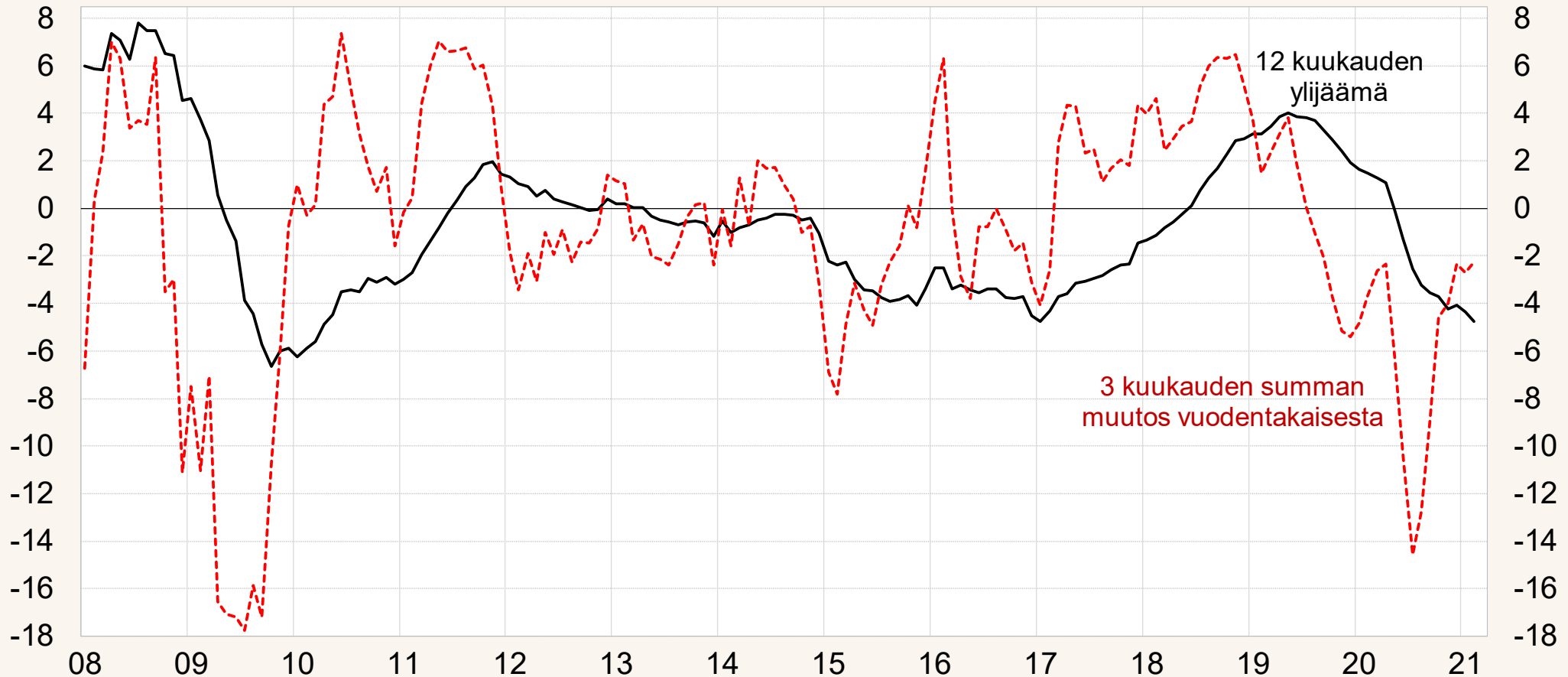
Alue- ja paikallisjohtajat nimetty erityiseen vastuuseen työllisyydestä jo vuoden 2009 kovassa lamassa, erottamisuhka.



Julkinen talous keveni todella merkittävästi 2020. Linjana syksystä lähtien vajeen supistaminen 2021–23.

Julkisen talouden ylijäämä ja sen muutos

suhde BKT:hen (12 kuukauden summaan / 12 kuukauden summaan per 4), %





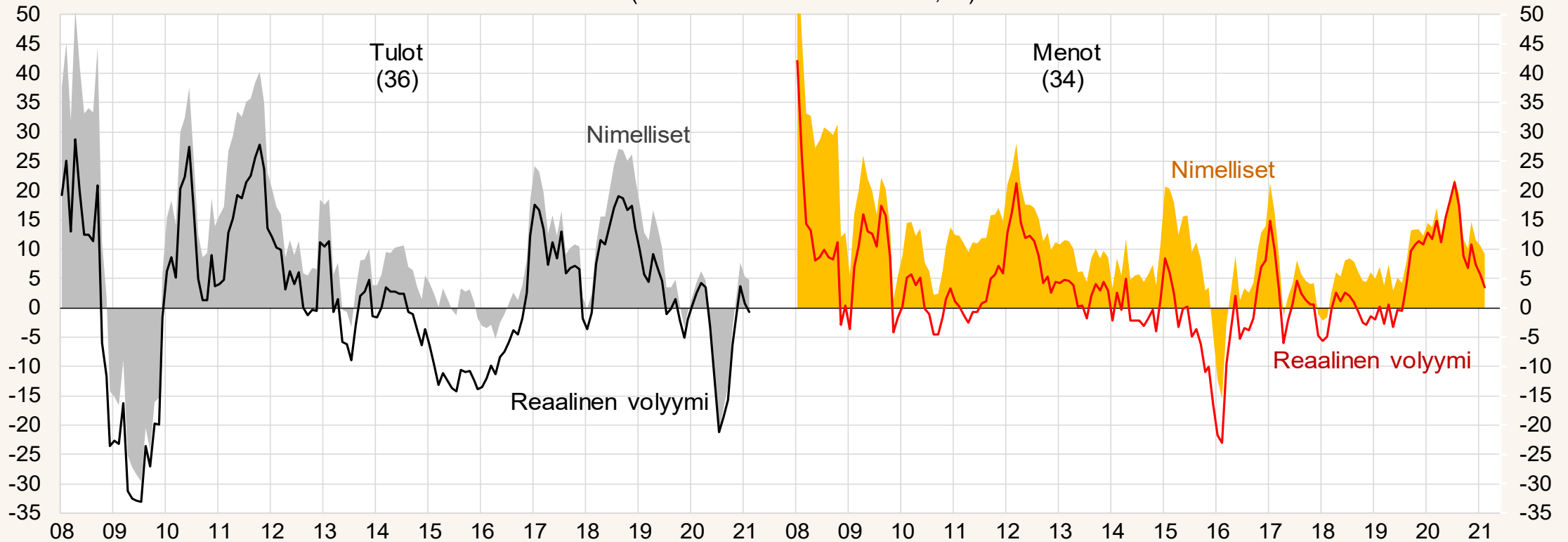
Julkista taloutta kevensi 2020 Venäjälläkin menojen mittava lisäys

Inflaatio söi tällä kertaa verrattain vähän menojen lisäyksen vaikutusta, eli menoelvytyksellä saatiin hillittyä talouden luisua. Menoelvytys alkoi vaimentua loppukesällä.

Vajeen supistamiseksi 2021–23 määrä vähentää menoja hieman. Nousut öljyn hinta auttaa. Menot edelleen kasvaneet 2021 alkukuukausina.

Julkisen talouden tulojen ja menojen muutos

kolmen kuukauden summan %-muutos vuodentakaisesta (suluissa suhde BKT:hen 2019, %)





Myös hintojen kohtalainen vakaus tärkeää johdolle

Eräiden peruselintarvikkeiden hinnoissa nopeita nousuja 2020 → Uusia kohdistettuja määräaikaista rajoituksia kuluttaja- ja tuottajahintoihin sekä vientiin. Rajoitusten alueellista käyttöönottokynnystä madallettiin. Kuluttajahintojen laaja valvonta käyttöön, kattaa $\frac{3}{4}$ keskimääräisestä kulutuskorista.





Vaisuun vai vahvaan kasvuun?

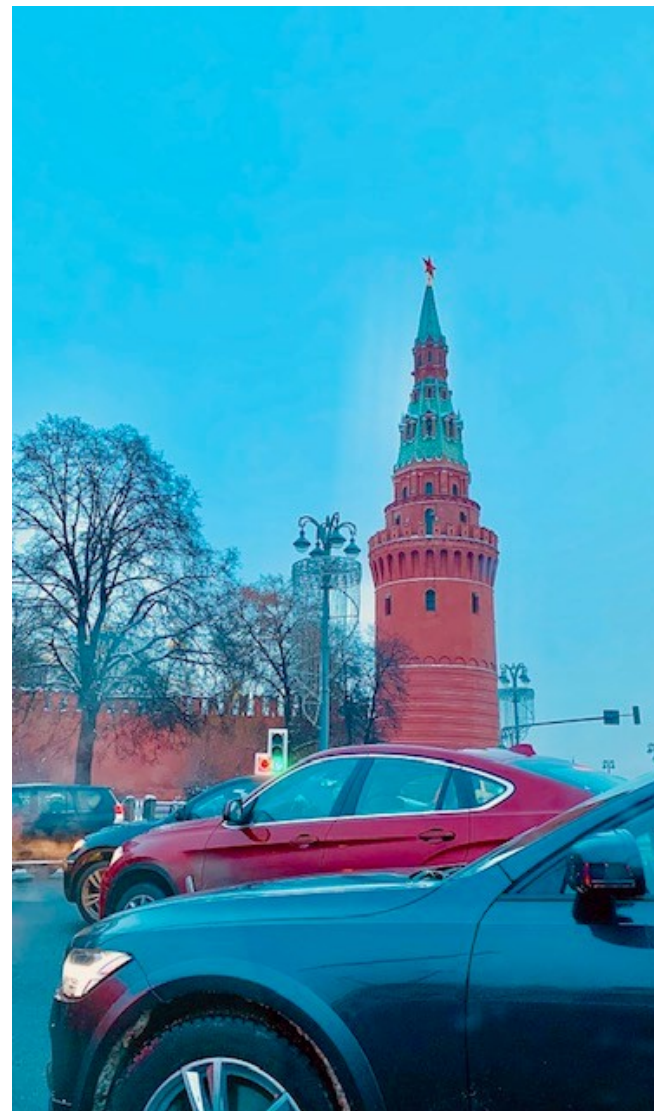
Koronan koettelema Venäjä ulkomaisten yritysten silmin

BOFIT 18.5.2021

Jari Jumpponen
East Office of Finnish Industries

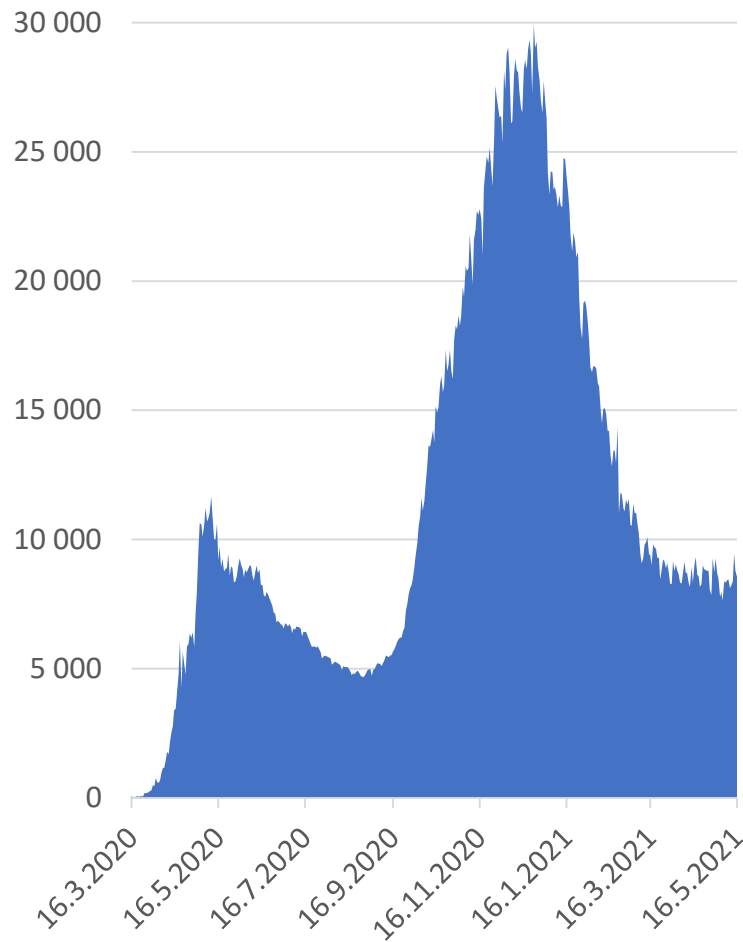
Twitter: JariJumpponen

Miltä Venäjä näyttää?

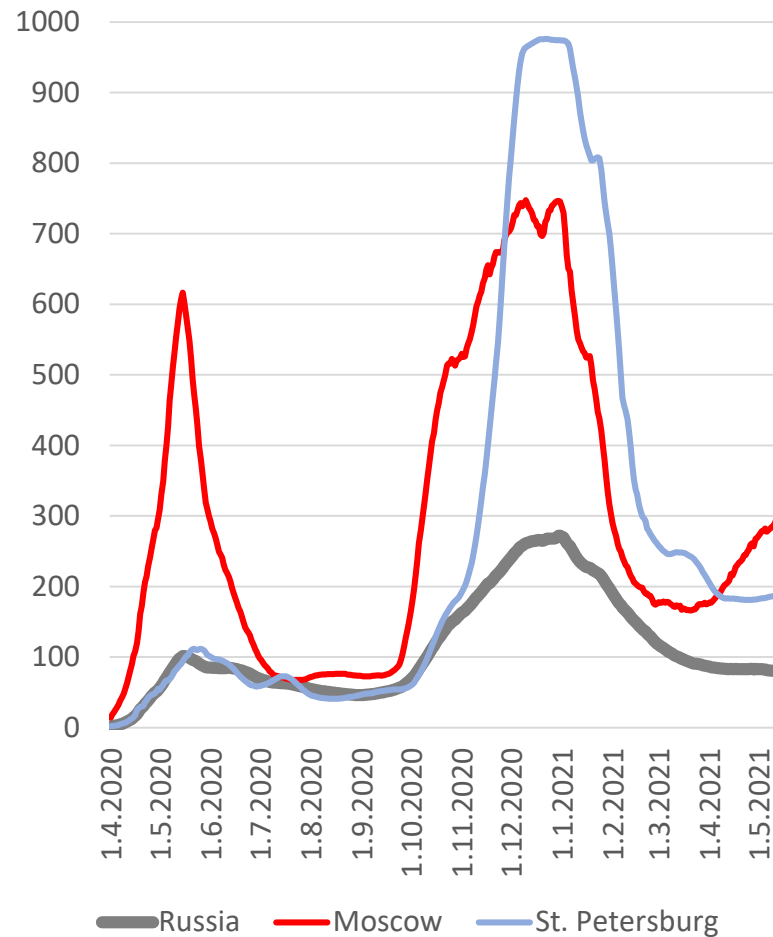


1. COVID-19 Venäjällä

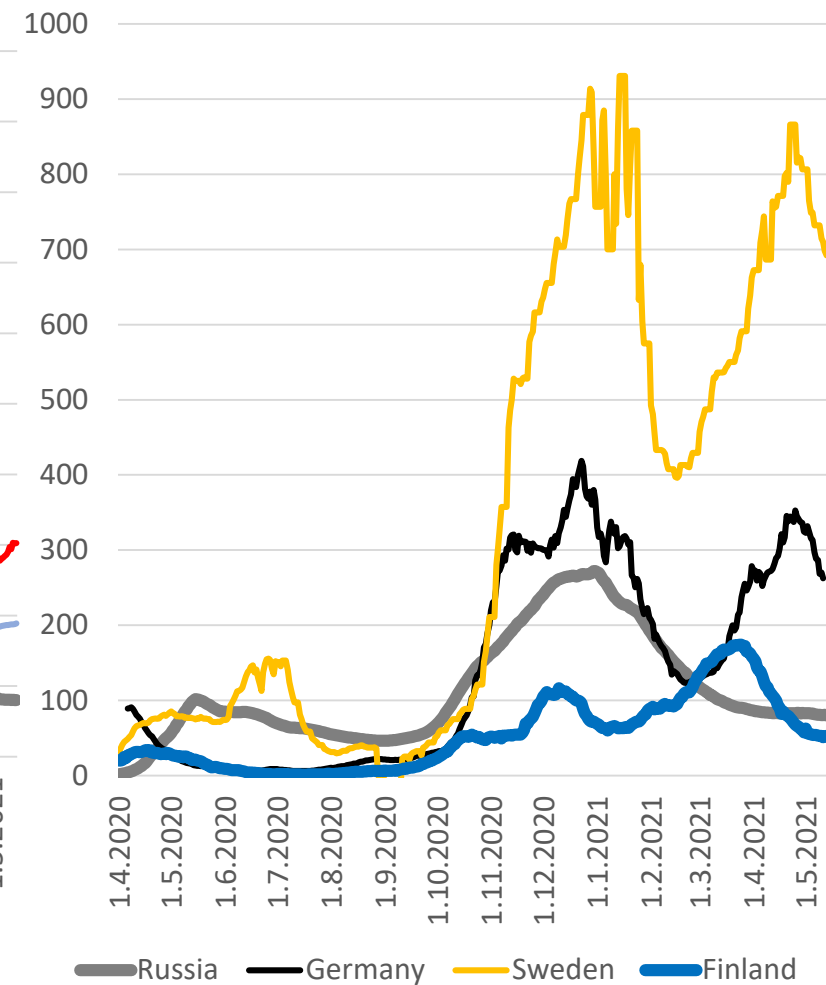
Daily COVID-19 cases



Russia and regions



Russia and other countries



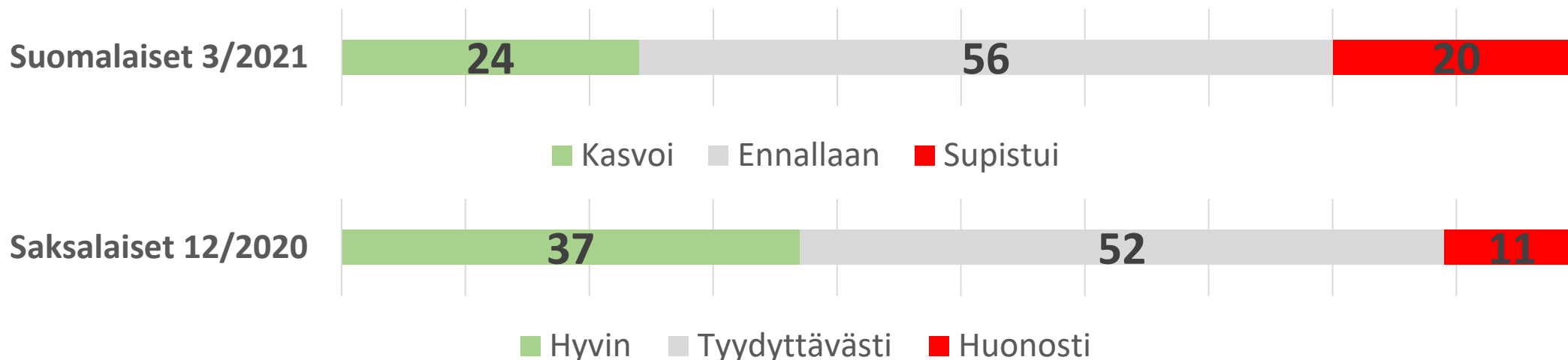
2. Rokotustilastot



Vaccinated in the Russian regions 17.5.2021

	ppl	%
1. Chukotsk	11.000	22,3
2. Belgorod	254.300	16,5
13. Moscow oblast	900.000	11,7
14. Karelia	70.800	11,6
15. SPb	619.600	11,5
31. Moscow	1.300.000	10,3
63. Leningrad obl	154.200	8,2
85. Dagestan	78.200	2,5

3. Kokemukset

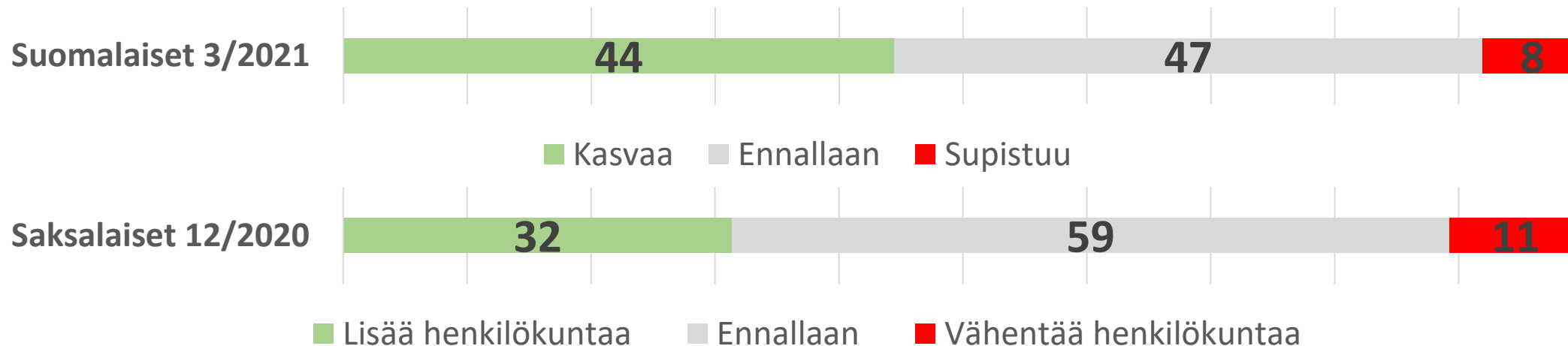


Venäläiset: 61% kysyntä normaalia (3/2021) 59% (1/2021) 53% (1/2020)
 62% lainansaanti normaalia (3/2021)
 7% konkurssi uhkaa
 43% maksurästejä (51%)
 28% lainanlyhennyksiä, 20% tavaratoimituksia, 9% verorästejä

Lähteet:

Venäjän-kaupan barometri kevät 2021 (Suomalais-venäläinen kauppakamari, East Office, Elinkeinoelämän keskusliitto, Keskuskauppakamari, Suomen Yrittäjät)
 АНК: Деловой климат в России 2021, 18-й опрос Восточного комитета германской экономики и Российско-Германской внешнеторговой палаты
 ЦСР, Центр стратегических разработок
 Gaidar Institute Economic Monitoring 2021

4. Odotukset



Venäläiset: 40% kysyntä kasvaa (4/2021) 60% (2/2021)
 17% kysyntä heikkenee (4/2021) 3% (2/2021)

Suomalaiset: 27% aikoo investoida, 71% ei aio investoida

Saksalaiset: 29% aikoo investoida, 71% ei aio investoida

5. Aika outo aika

- Toimialojen välinen kilpailu komponenteista
- Markkinahäiriöt (teräs, sahatavara)
- Investointivelka
- Kilpailu entistä niukemmista resursseista

Venäläiset:	66% raaka-aineiden hintojen nousu 3/2021	52%	(8/2020)
	48% kotimaisen kysynnän hiipuminen	67%	
	40% logistiikan haasteet	32%	

6. Toimialat?

66,3% venäläisistä yrityksistä voitollisia (2/2021) vs 64,9% (2/2020)

78% maatalous

77% kaupan ala

69% kiinteistöala

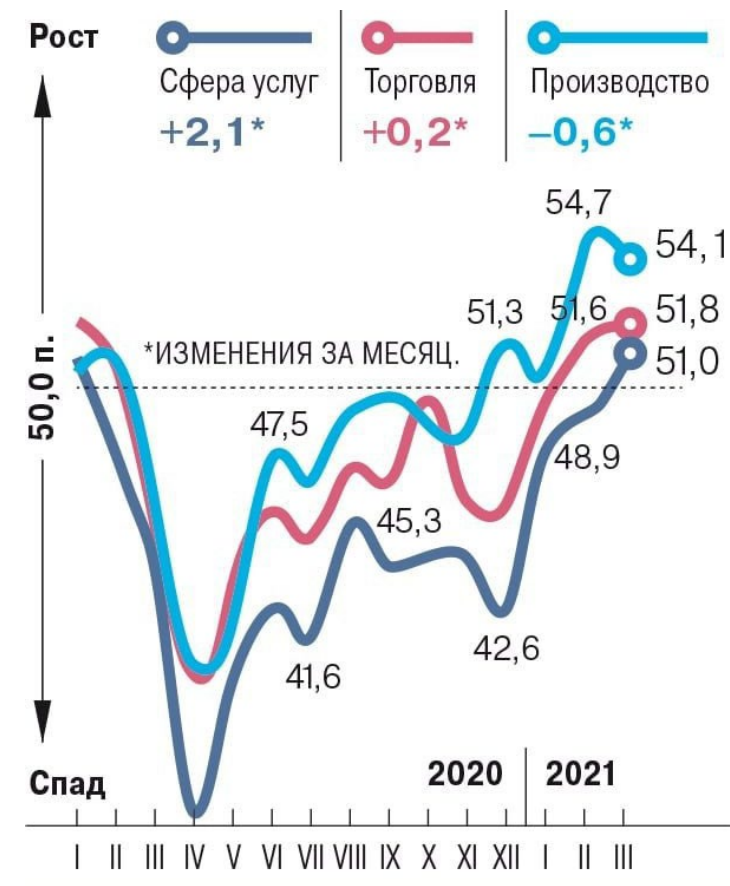
61% rakentaminen

59% it-ala

57% logistiikka

..

49% hotelli- ja ravintola-ala



7. Millä toimialoilla eniten kasvuodotuksia?

12/2019

47% maatalous ja elintarviketuotanto

44% it ja telekommunikaatio

39% energiantuotanto (sähkö, öljy, kaasu)

25% uusiutuva energia, energiatehokkuus

24% koneenrakennus

22% kemianteollisuus

21% logistiikka

17% rakentaminen

17% terveydenhoito

12% koneenrakennus

8% konsultointi, lakipalvelut

7% vähittäiskauppa

3% autoteollisuus

12/2020

55% it ja telekommunikaatio

48% maatalous ja elintarviketuotanto

47% terveydenhoito

35% uusiutuva energia, energiatehokkuus

24% energiantuotanto (sähkö, öljy, kaasu)

24% kemianteollisuus

22% logistiikka

19% rakentaminen

12% koneenrakennus

8% vähittäiskauppa

8% autoteollisuus

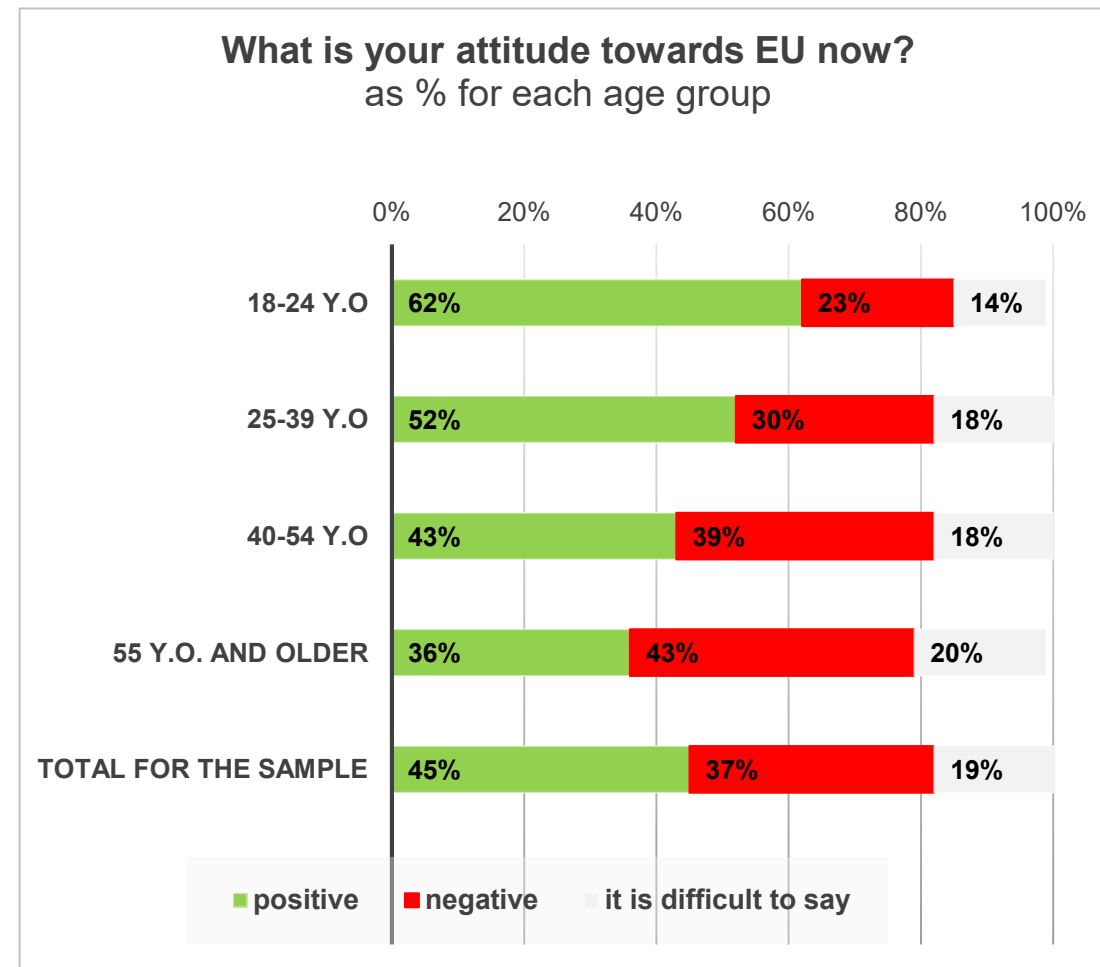
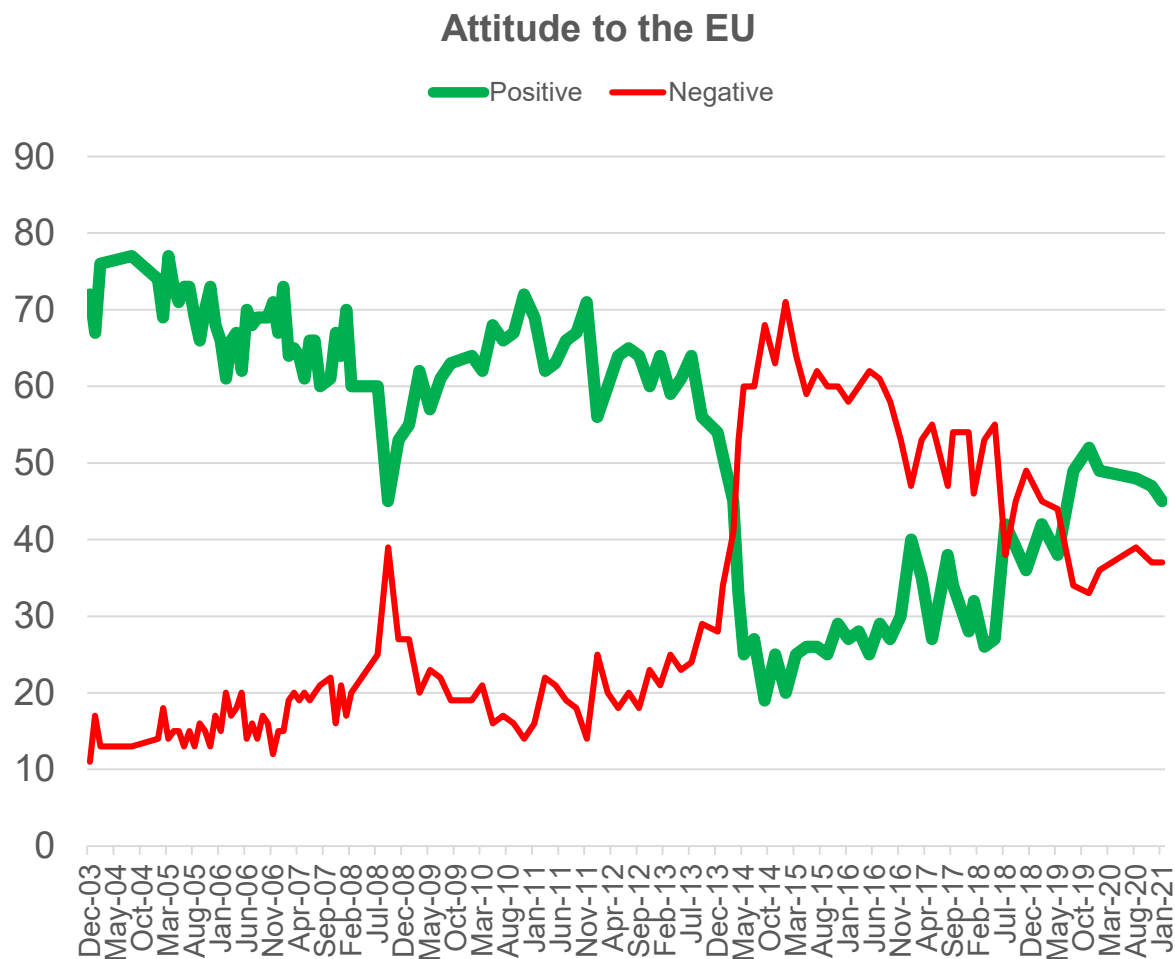
5% konsultointi, lakipalvelut

Lähteet:

АНК: Деловой климат в России 2021, 18-й опрос Восточного комитета германской экономики и Российско-Германской внешнеторговой палаты

АНК: Деловой климат в России 2020, 17-й опрос Восточного комитета германской экономики и Российско-Германской внешнеторговой палаты

8. 'Made in EU' Venäjällä?



Kiitos!



Jari Jumpponen
East Office of Finnish Industries

Twitter: JariJumpponen



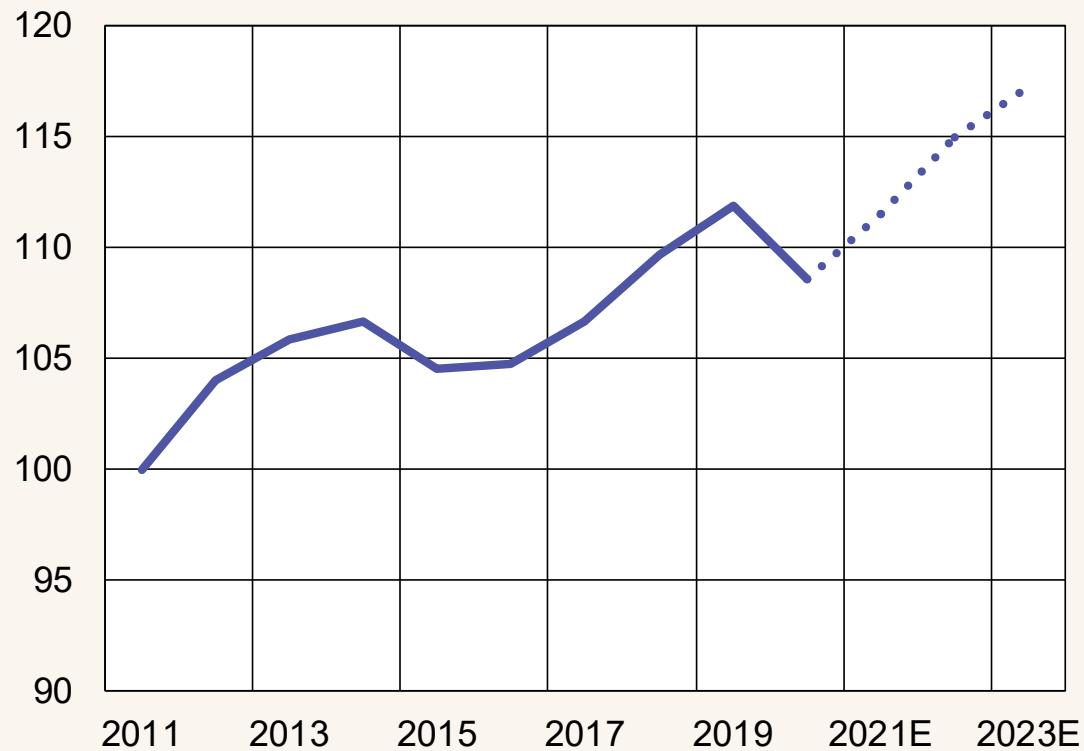
Rakennemuudistukset ja Venäjän pitkän aikavälin kasvu

likka Korhonen ja Heli Simola



Venäjän talous on selvinnyt koronakriisistä pelättyä pienemmillä vahingoilla

BKT:n määrä, 100=2011



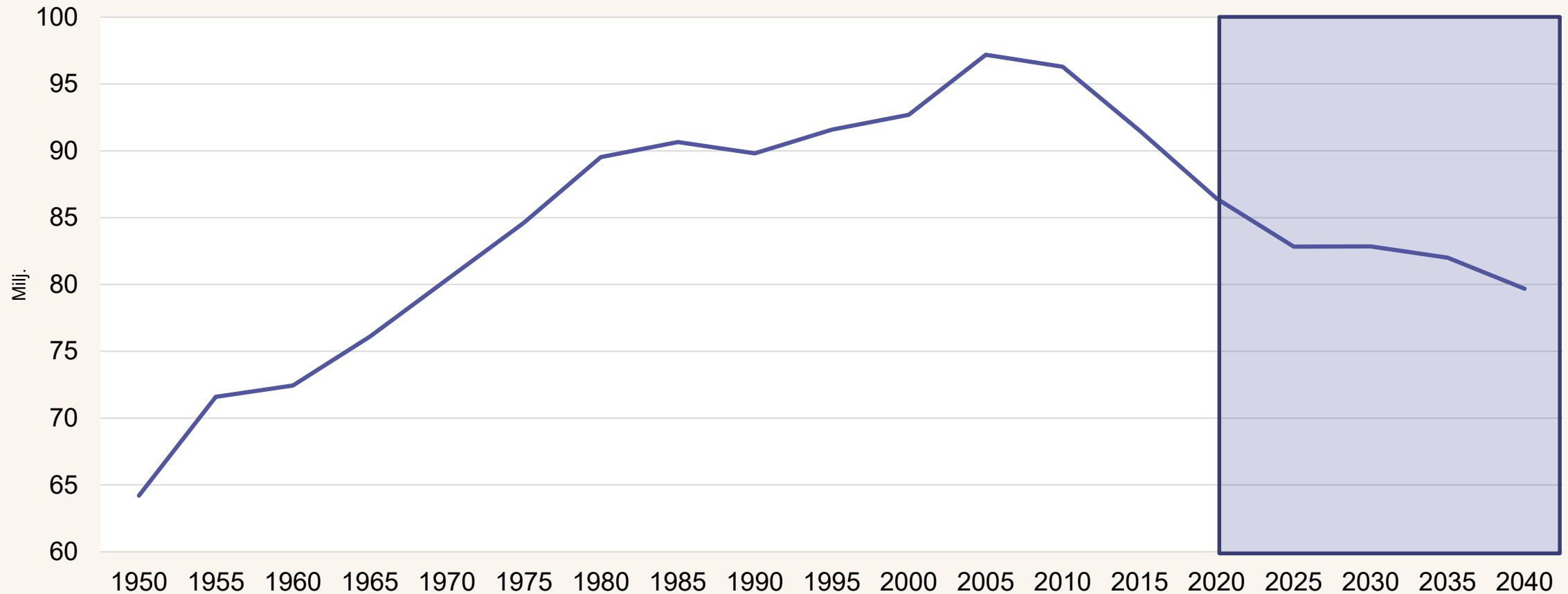
Lähde: Rosstat, BOFIT Venäjä-ennuste 1/2021

- Maailmantalouden suotuisampi kehitys
- Venäjän tilannetta lieventäneet
 - Talouden rakenne
 - Talouspolitiikka ja tukitoimet
- Mutta pitkän aikavälin kasvunäkymät olivat vaatimattomat jo ennen kriisiä



Demografia hidastaa osaltaan talouskasvua

Venäjä: Työikäinen väestö (15–60-vuotiaat)

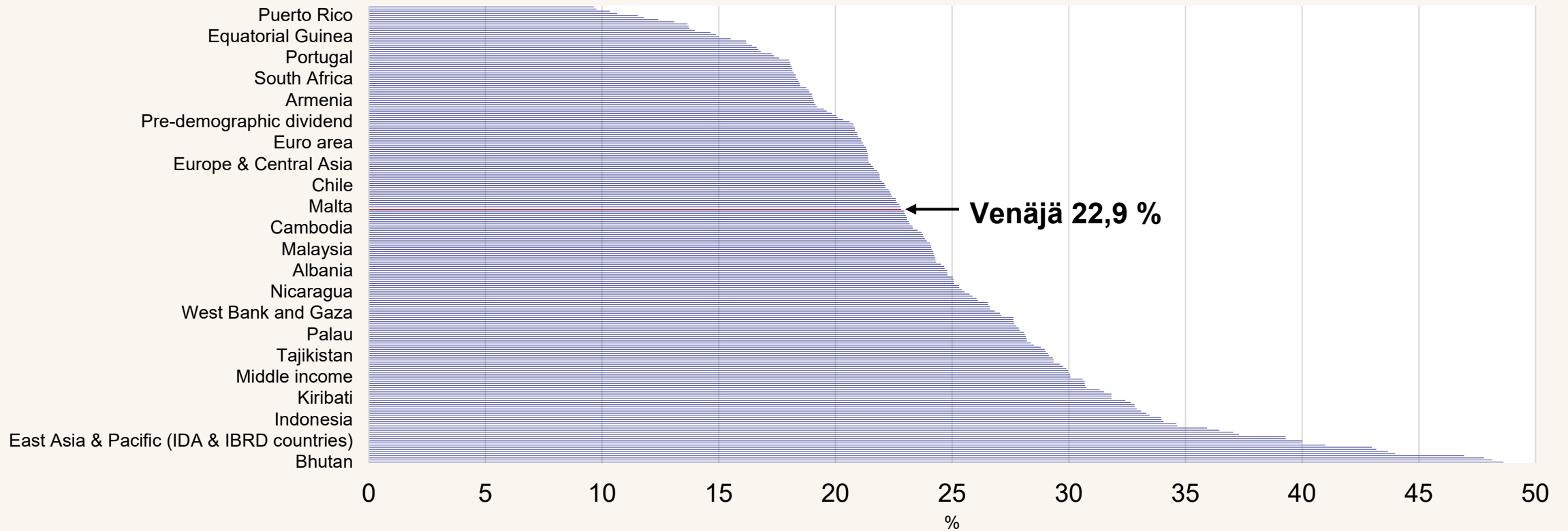


Lähde: YK (2019)



Venäjän talouden ongelmien oire ja syy – ei tarpeeksi investointeja

Pääomanmuodostus, %/BKT 2016-2019

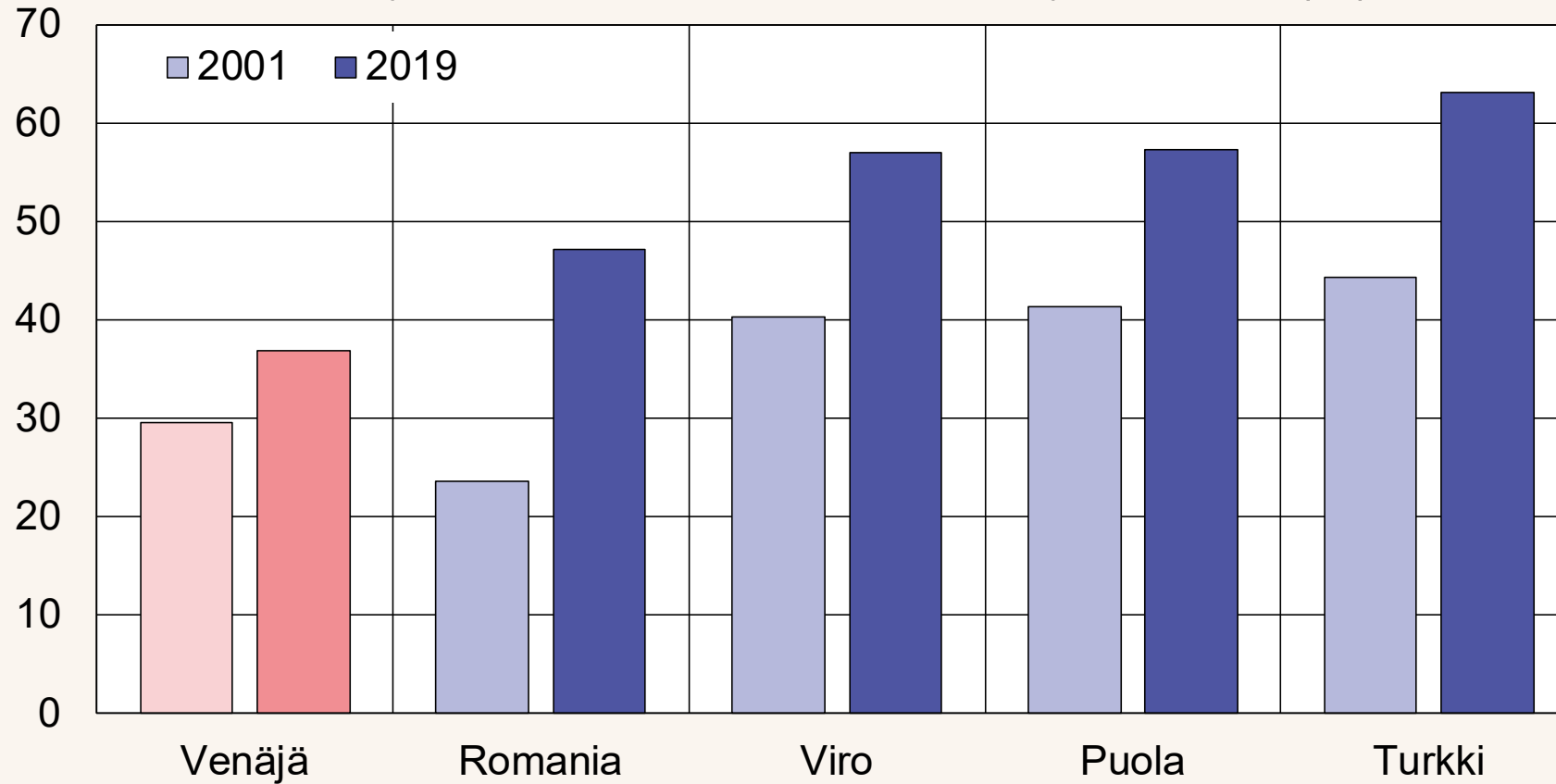


Lähde: Maailmanpankki



Tuottavuus matalalla tasolla ja kasvaa hitaasti

Työn tuottavuus suhteessa Yhdysvaltoihin (%)



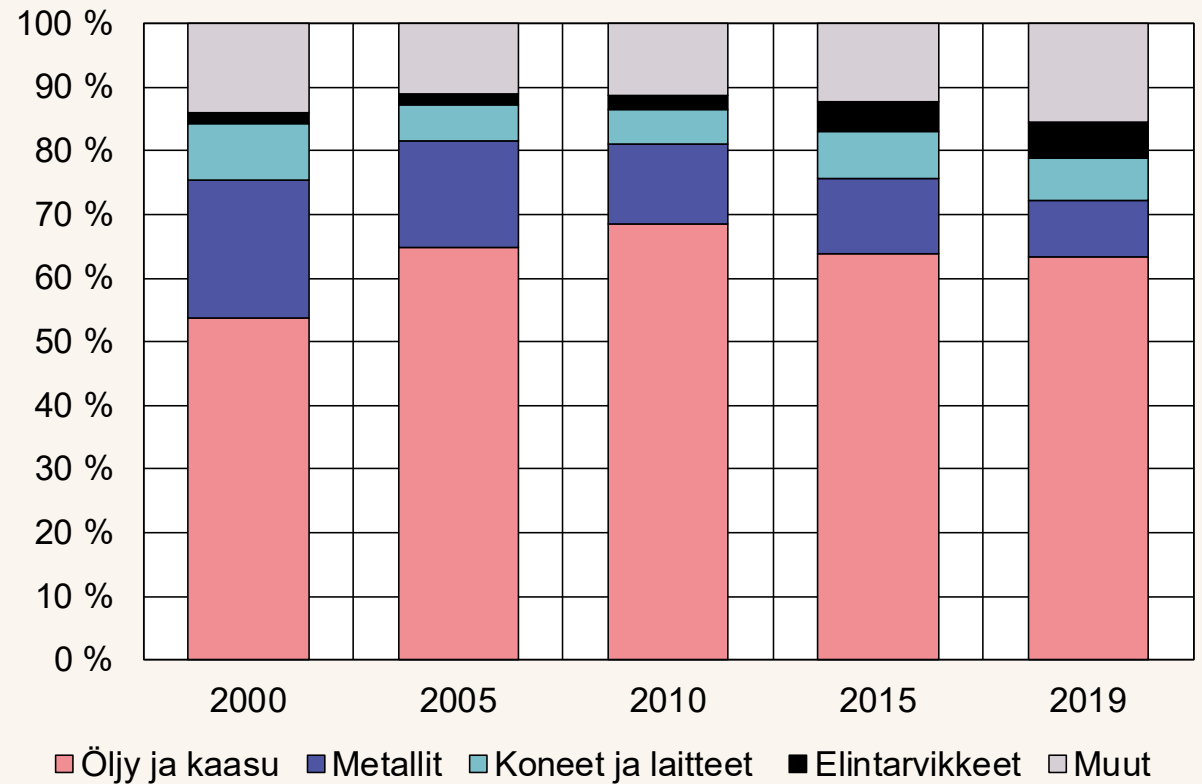
Lähde: OECD.

Huom. Työn tuottavuus = BKT tehtyä työtuntia kohti.

Taloukasvun edellytyksiä nakertavat myös muut haasteet

- Länsimaiden talouspakotteet
 - Rajoittavat rahoituksen ja teknologian saatavuutta
- Muiden maiden ilmastotavoitteet
 - Venäjän vientituotteiden kysyntä voi vähentyä
- Mutta digitalisaatio voi tukea tuottavuuden kasvua

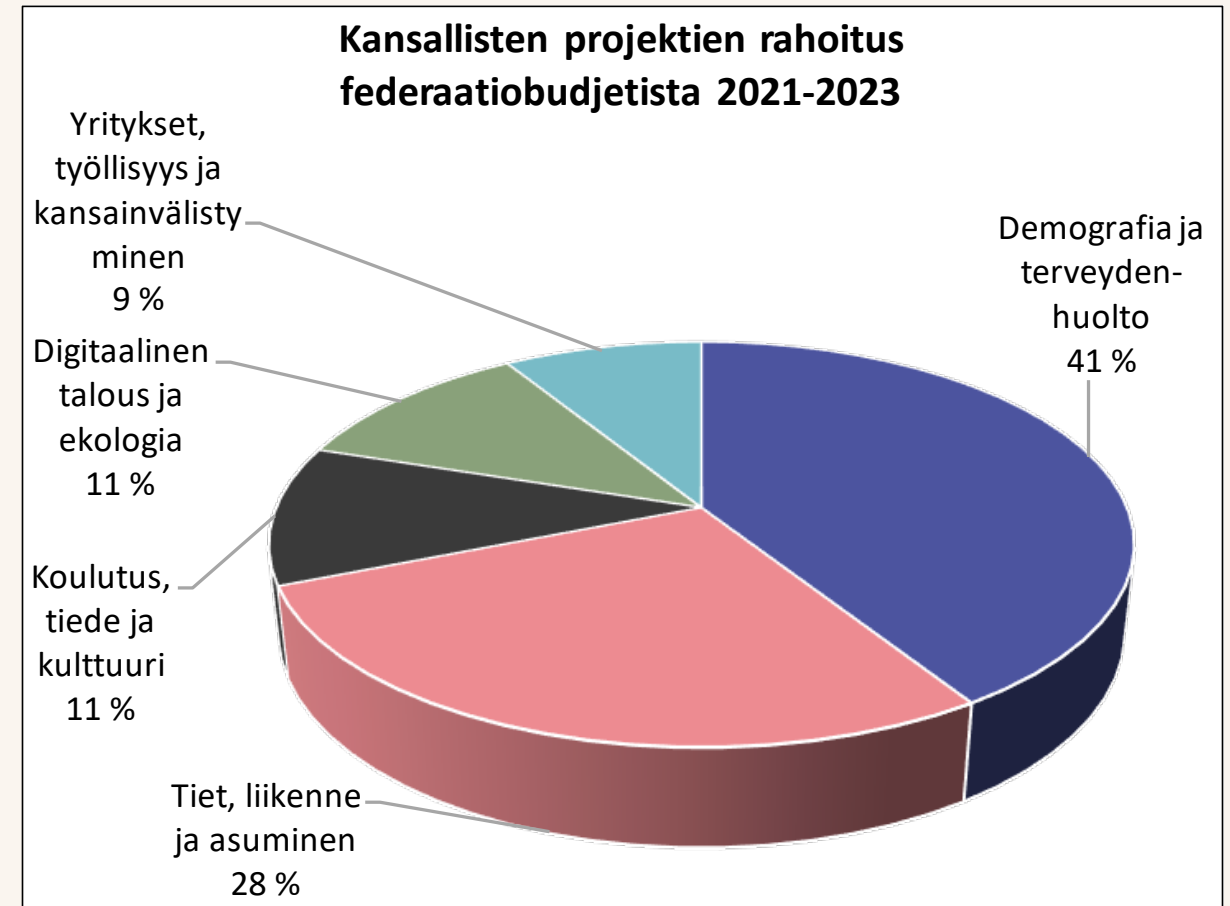
Venäjän tavaraviennin rakenne





Rakenteelliset uudistukset ovat hitaita ja vaikeita – koronakriisi voi vaikeuttaa niiden toteuttamista entisestään

- Rakennepolitiikan pohjana kansalliset projektit
- Monia hyviä tavoitteita, mutta kasvuvaikutukset arvioitu maltillisiksi
- Toteutusaikataulua pidennetty ja tavoitteita osin laimennettu



Lähde: Venäjän
valtionvarainministeriö

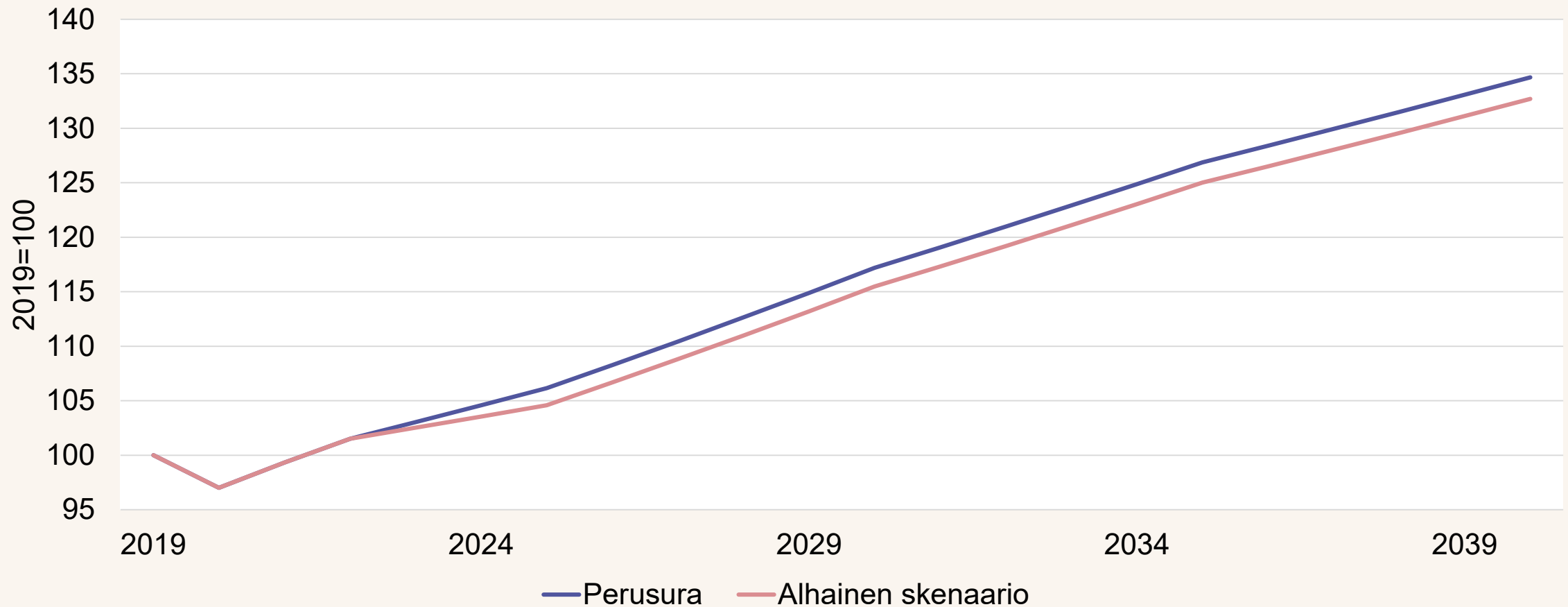


Laskuharjoituksia pitkän aikavälin kasvusta

Perusskenaario				
Työvoiman osuus 65%				
	Työvoima	Pääoma	Kokonaistuottavuus	BKT
2021-2025	-1,0 %	0,3 %	2,0 %	1,5 %
2026-2030	0,0 %	0,3 %	1,9 %	2,0 %
2031-2035	-0,2 %	0,3 %	1,7 %	1,6 %
2036-2040	-0,6 %	0,3 %	1,5 %	1,2 %
Alhainen skenaario				
Työvoiman osuus 65%				
	Työvoima	Pääoma	Kokonaistuottavuus	BKT
2021-2025	-1,0 %	-1,0 %	2,0 %	1,0 %
2026-2030	0,0 %	0,3 %	1,9 %	2,0 %
2031-2035	-0,2 %	0,3 %	1,7 %	1,6 %
2036-2040	-0,6 %	0,3 %	1,5 %	1,2 %
Memo:				
2015-2019	-1,1 %	0,3 %	0,9 %	1,2 %



Venäjän talous olisi 20 vuoden päästä noin 35 % nykyistä suurempi – keskimääräinen talouskasvu 1,5 %



Kiitos!

Venäjä-tietoiskun videotallenne ja esitykset ovat katsottavissa verkkosivuillamme osoitteessa <http://www.bofit.fi> tilaisuuden jälkeen.

1991–2021
BOFIT
30 YEARS



www.bofit.fi



[@BOFITresearch](https://twitter.com/BOFITresearch)

BOFIT
VENÄJÄ
-TIETOISKU

Ajankohtaisia teemoja Venäjän taloudesta ja talouspolitiikasta